

AÇIŞ KONUŞMASI

TOBB BAŞKANI
M. RİFAT HİSARCIKLIOĞLU'NUN
63. GENEL KURUL
AÇIŞ KONUŞMASI

TOBB Yayın No: 2008-68

Tasarım : Danajans
Baskı : İmpress Baskı Tesisleri

Sizleri Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum. Birliğimizin 63. Genel Kurulu'na hoş geldiniz.

Yaşadıklarımızı değerlendirdiğimiz ve toplumumuzun ihtiyaçlarını tartıştığımız her Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Genel Kurulu, Türkiye'miz için yeni bir olanak, yeni bir fırsattır. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ülkemizdeki, yerli-yabancı, tüm tüccarları, sanayicileri, ihracatçıları, turizmciileri ve müteahhitleri temsil etme yetkisine ve onuruna sahiptir!

Türkiye'nin her bir şehrinin ve her sektörünün temsil edildiği bu platform, Türkiye'nin aynasıdır. Yani Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye'dir. Burada dile getireceklerimiz, işte bu büyük camianın hissiyatıdır, beklentileridir.

Bizler 2001 krizinden bu yana çok çalıştık ve Cumhuriyet tarihimizin en büyük ekonomik başarılarından birine imza attık. Son 6 yılda, ortalama yüzde 6,8 gibi muazzam bir büyüme oranına ulaştık. Bu sayede uzun zaman sonra ilk defa, Türkiye'yi yeniden lider ülke yapma ve dünya ekonomilerinin birinci ligine yükseltme fırsatını yakaladık.

Evet, siyasi istikrar ve makro reformlar neticesinde, ekonomide büyük bir gelişme gösterdik. Ama her konuşmamızda, **“rehavete kapılmayalım”** dedik! **“Daha yolun başındayız”** dedik! **“Hala yapılması gerekenler var”** dedik! Kobilerin nasıl bir yaşam mücadelesi verdiğini, onlar olmadan ekonomideki büyümenin sürdürülemeyeceğini anlattık. Şirketlerimizin, işletmelerimizin, dükkanlarımızın, değişen dünya şartlarına uyum göstermelerini sağlayacak ikinci nesil reformları*, hayata geçirmemiz gerektiğini söyledik. **“Türkiye'nin birinci gündem maddesi ekonomi olmalı”** dedik.

Ama sevgili dostlar, ne yazık ki geçmişteki başarı, hep devam edecekmiş sanıldı. 2006'dan sonra ekonomi geri planda kaldı ve reform süreci aksadı. Yapılması gerekenler göz ardı edilirken, problemler artmaya devam etti. İhracatçımız, ithalatçı oldu. Sanayicimiz komisyoncu oldu. Esnaf, işportacı oldu. Çiftçi, çift bozan oldu.

Sonuçta, 2002 ile 2006 arasında büyüme ortalaması yüzde 7'nin üzerindeyken, 2007'de ne yazık ki yüzde 4,5'e kadar geriledi. Şimdi 2008'de, yüzde 4'ün bile altında kalmaktan endişe ediyoruz. Üstelik bizim büyüme hızımız düşerken, rekabet ettiğimiz ülkelerde benzer bir yavaşlama da görülmedi. Yani küresel yarışta geri kalmaya başladık.

*Birliğimizin düşünce kuruluşu olan TEPAV'ın Ağustos 2007'de yayınladığı “İkinci Nesil Reform Süreci'nin Öncelikleri” başlıklı raporda makroekonomik istikrar, istihdamın geliştirilmesi ve şirketler kesiminin finansmana erişiminin kuvvetlendirilmesi konularında kapsamlı analiz ve politika önerileri yer almaktadır (<http://www.tepav.org.tr/tur/admin/dosyabul/upload/oncelikleraporu.pdf>). Yatırım ortamının ve iş yapmanın iyileştirilmesine yönelik olarak 1,300 işletmeyle yapılan yüz yüze görüşmeler neticesi hazırlanan kapsamlı politika önerileri ise “Yatırım Ortamı Değerlendirmesi” raporunda tartışılmaktadır. (<http://www.tepav.org.tr/tur/index.php?type=event&title=&cid=346>).

Peki, ne oldu? Hemen ifade edeyim ki, zamanında tedbir almayıőımızın bedelini ödüyoruz. Önce ekonomiyi ve reformları ihmal ettik. Sonra da önceliği olmayan gündemlere saplandık. Dışarıda büyüyen iktisadi kriz yetmedi, içeride de siyasi çalkantılar başlattık. Nasreddin Hoca'nın hikâyesindeki gibi, şimdi bize bir fil yetmiyor, ikincisini de arıyoruz.

Kısaca Türkiye, bir dünya devi olmaya koőacakken, yanlış gündemlerle zaman kaybetti. Kısır çekiőmelerle ölkemizin mücadele gücünü kırdık, enerjisini boőa harcattık, nefesini tükettik. Biz artık huzur istiyoruz. Çünkü ancak huzur ortamında ticaretin geliőeceđini, yatırım yapılacağını, istihdam sağlanacağını biliyoruz.

Huzur olmazsa, 90'ların karanlık günlerine dönmekten korkuyoruz. Huzur olmazsa, yüzde 4'lerdeki vasat büyüme hızına takılıp kalmaktan korkuyoruz. Huzur olmazsa, kapımıza gelen büyük fırsatları kaçırmaktan korkuyoruz.

Bakın dostlar, size bir őey söyleyeyim. 2001 krizinden bu yana, iőverenler, işçiler, çiftçiler, esnaf, üretenler ve çalıőanlar olarak, büyük fedakârlıklarla, krizin maliyetini üstlenmek zorunda kaldık. Geçmiőte, kamu bankalarında gizlice biriktirilen, sözde görev zararları da bizim cebimizden çıkmıőtı. Ama bunlara yol açanlar, iş faturayı ödemeye geldiğinde ortada yoktu.

Peki, bugünkü çatıőma ortamının maliyetini yarın kim ödeyecek? Hiç őüphemiz olmasın ki, testiye kıranlar, faturayı da millete havale etmekten çekinmeyecektir. Üzerine vazife olmayan görevlere soyunanların yol açacağı zararları artık ödemek istemiyoruz.

Altını çizerek söylüyorum; evet, artık biz de tarafız. Huzurun, istikrarın, sağduyunun, demokrasinin ve kalkınmanın tarafındayız. Kavganın, çatıőmanın, demokrasiyi ve kalkınmayı akamete uğratacak her giriőimin de karőısındaız. Biz huzur istiyoruz. Biz sağduyulu olmayı, Türkiye'nin yeniden kendisiyle barıőmasını bekliyoruz.

Biz Türk özel sektörü olarak, büyümeyi sürdürmek için önceliklerimizin neler olması gerektiğini söylüyoruz. Özel sektörün, çalıőanların, üretenlerin taleplerini, siyasetçilere iletiyoruz. Bizim iőimiz, çözümin yolunu göstermek; siyasetçilerin işi ise, çözüm üretmektir. Bizim iőimiz bize, siyasetçinin işi siyasetçiyeye...

Sevgili Dostlarım,

Artık şu gerçeği görmemiz lazım. Yüzde 4'lerde seyreden vasat bir büyüme hızıyla, ne işsizlik sorununu çözeriz, ne de bizden 3 kat zengin Avrupa ölkelerinin seviyesine ulaőırız. O halde yüzde 4'lük büyümeyi yeterli görmeyelim. 59. Hükümet dönemindeki reform süreciyle, yüzde 7'lik büyüme oranlarını yakalayabileceğimizi herkese gösterdik.

Yüksek büyümeyi sürdürmenin temel koşulu siyasi ve ekonomik istikrardır. 90'lı yıllarda bunun yokluğundan çok çektik. Üreten, çalışan kaybetti; faizci, tefeci parasına para kattı. Biz istiyoruz ki, üreten kazansın; biz istiyoruz ki çalışan kazansın, biz istiyoruz ki emek veren kazansın. Bu nedenle, Hükümetimizin önceliği ekonomik istikrarı korumak olmalıdır.

Bakın bugün iç piyasada işler durma noktasına geldi, çekler-senetler ödenmiyor. Peki, niye böyle oldu, niye birden piyasadan para çekildi? Bunun altında yatan neden, harcama ve tüketim eğilimindeki yavaşlamadır. Tüketicideki ve reel sektördeki güven erozyonudur.

Zira istikrar hissini zayıfladığı bir ortamda, güven duygusu da elbette azalır. Güvenin olmadığı yerde de, ne yatırım olur, ne üretim olur, ne de tüketim olur. Yüksek faiz, üretimin ve yatırımın maliyetini her geçen gün artırıyor, ekonomik aktiviteler yavaşlıyor, hızla artan kredi kartı borcu, vatandaşın geleceğini ipotek altına alınıyor.

Faizlerin yüksekliğinden şikâyet ediyorsak, işte bunun esas sebebi, istikrardaki bozulmadır. Mali disiplindeki gevşeme, ekonomik istikrara en büyük tehdittir. 2006'ya kadar gayet başarıyla devam eden ve takdir ettiğimiz mali disiplin, 2007'de maalesef bozuldu. Bütçe açığı 3 katına çıktı*. Hadi diyelim ki, 2007 seçim yılıdır, harcamaların bir miktar artması da normaldir.

Artık 2008'de mali disiplini yeniden tesis etmek ve bütçe açığını sadece oransal değil, nominal olarak da düşürmek zorundayız. Denk bütçeyi hedeflemek zorundayız. Özellikle kamunun faiz dışı harcamalarındaki yüksek artışlar, hem enflasyonla mücadeleyi, hem de mali istikrarı tehdit etmektedir.

90'larda nasıl bir felakete dönüştüğünü görmüş olmamıza rağmen, bütçe dışı harcama yapılmasına imkân verecek fonlar oluşturma girişimlerini, hayretle ve üzüntüyle karşılıyoruz. Geçmişin hatalı uygulamaları, nelerin yapılmaması konusunda en sağlam rehberimiz olmalı.

Diğer taraftan sosyal güvenlik sistemini düzeltmeye yönelik çok önemli bir adım atılmıştır. Bu düzenlemeyi kararlılıkla tamamlayan hükümetimize, bu vesileyle teşekkür ediyoruz.

Türkiye, dünya ekonomilerinin birinci liginde yer almak istiyorsa, kuralların olduğu, kuralların herkese eşit uygulandığı ve kuralların nasıl değiştirileceğinin de kurallara bağlandığı bir ülke olmalıdır.

Kurallara bağlanması gereken ilk alan, mali disiplindir. İkincisiyse vergi denetimidir. Vergi denetimlerini maksadını aşan uygulamalar olmaktan çıkartıp, kurallara bağlı hale getirecek adımlar atılmasını istiyoruz. Yükselen enerji fiyatları karşısında, enerji piyasasını serbestleştirmeye yönelik adımlara, artık daha fazla gecikmeden başlanmasını istiyoruz.

Ekonomik istikrarın diğer koşulu da tartışmasız enflasyonla mücadeledir. Yüksek enflasyonla ancak sanal ve geçici bir büyüme sağlanır. Bunu 90'larda gördük. Özellikle vurgulamak istiyorum ki, fiyat istikrarı istiyorsak, Merkez Bankası'nın bağımsızlığını ve saygınlığını korumalıyız.

Öte yandan, ekonomik büyüme yüksek olsa bile, istihdam sağlamadıkça büyümenin bereketini, bolluğunu hissedemeyiz. İşte! Görüyoruz ki, iş bulma ümidini kaybedenlerin sayısı giderek artıyor. Görüyoruz ki, kadınların iş gücüne katılım oranı kaygı verici düzeyde. Görüyoruz ki, işsizlerin büyük bir bölümü genç ve bunlar çaresizlik içinde.

*TEPAV'ın her ay yayınladığı Mali İzleme Raporları kamu mali dengelerini basit ve anlaşılabilir bir şekilde kamuoyunun değerlendirmesine sunmaktadır (<http://www.tepav.org.tr/tur/index.php?type=malizleme&title=S>).

Bu nedenle, istihdam üzerindeki mali yükleri azaltma ve istihdamı cezalandıran mevzuatı deđiőtirmek üzere, Hükümetimizin başlattığı girişim yerindedir ve bunu destekliyoruz. Şimdi bu adımlara paralel olarak, mesleki eğitim reformuna ve iŐsizlere yönelik eğitim programlarına da, acilen baŐlamalıyız.

Anadolu'yu karıŐ karıŐ geziyor ve görüyoruz ki; kahvehaneler işsiz dolu, ama sanayicimiz, çalıŐtırıcak eleman bulamıyor. Demek ki sorun, sadece işsizlik değil, mesleksizliktir. Zira bizim ihtiyaç duyduğumuz beceriler, okullarımızda öğretilmemekte; okullarımızda öğretilen becerilerse, iŐletmelerimizde kullanılmamaktadır.

Sanayicilerimiz vasıflı eleman ararken, meslek lisesi ve üniversite mezunları arasında iŐsizliđin çok yüksek olması, eğitim sistemimizin piyasadan ne kadar kopuk olduğunu gösteriyor. Bu uyumsuzluğu gidermek üzere mesleki eğitimi geliŐtirmek zorundayız. Ne kadar çok gencimiz bilgisayar kullanırsa, ne kadar çok gencimiz yabancı dil bilirse; hem işsizlik o kadar azalacak, hem de işletmelerimizin rekabet gücü o kadar artacaktır.

Yüksek Öğretim Kurumu da üniversite kontenjanlarını, işgücü talebine göre belirlemelidir. Üniversitelerde, biliŐim teknolojileri, biyo-teknoloji, nano-teknoloji, uydu-uzay teknolojileri, ilaç ve gen mühendisliği, organik tarım, akıllı tekstil, tasarım mühendisliği, yenilenebilir enerji ve çevre teknolojilerine yönelik çalıŐmalar artırılmalıdır. Bir kez daha söylüyoruz ki, bugün ölkemizin en ciddi sorunu işsizlik, çözümlenmesi de eğitimidir.

Aziz Dostlarım,

Bugüne kadar, özel sektörümüze yönelik kararlar, hep kısa vadeli hesaplarla verildi. Şimdi alışkanlıklarımızı deđiőtirmek, uzun vadeli bir sanayi stratejisi oluşturmak zorundayız*. Bir stratejimiz olsun ki, sanayicimiz dalgalı sularda dümensiz bir gemi gibi savrulmasın; sanayinin dümeni bizim elimizde olsun.

Bakın, yıllarca verilen hesapsız teŐvikler, küresel arenada rekabet edemeyecek yatırımlara sebep oldu. Doğru bir sanayi politikamız olsaydı, yatırımlarımızı rekabet gücü yüksek sektörlerde yapar, bugün çektiiğimiz sıkıntıları yaŐamazdık.

Ne mutlu ki, bu sene, ihtiyacımız olan sanayi politikasını, kamu ve özel sektör birlikteliğiyle oluşturmak üzere, Sayın BaŐbakanımızın inisiyatifiyle bir özel ihtisas komisyonu kurduk. Sanayi ve Ticaret Bakanlığımız da uzun vadeli bir sanayi stratejisi oluşturmak üzere önemli bir çalışma baŐlattı. Camiamızın içinden çıkan, sorunlarımızı en yakından bilen Sayın **Zafer Çağlayan**'a, bu tarihi adımı gerçekteŐtirmesi vesilesiyle teşekkür ediyoruz.

Beklentimiz, özel sektöre yönelik politikaların, ayaküstü alınan kararlarla akŐamdan sabaha değil, uzun vadeli stratejilerle belirlenmesidir. Cari açığın çözümlenmesi de buradadır.

*Devlet Planlama TeŐkilatı ve TEPAV iŐbirliđi ile Ağustos 2007'de yayınlanan "Türkiye'nin Rekabet Gücü İçin Bir Sanayi Politikası" raporunda Türkiye'nin sanayi politikası alanında atması gereken adımlara dair bir çerçeve yer almaktadır (http://www.tepav.org.tr/tur/admin/dosyabul/upload/sanayi_politikasi_cercevesi.pdf).

Hükümetimizin, Ar-Ge Yasası'nı hayata geçirmesi ve TÜBİTAK'ı çok daha etkin bir yapıya kavuşturarak özel sektörümüzle bağlarını güçlendirmesi de şirketlerimizin yenilikçi faaliyetlerini teşvik etmek bakımından tarihi bir adım olmuştur. Şirketlerimizin piyasa ekonomisine uyumunu sağlayacak yeni Ticaret Kanunu tasarısının da artık daha fazla gecikmeden, bu yıl yasalaşmasını bekliyoruz.

Ayrıca unutmamalıyız ki, tüm bu reformları tasarlamak, yönetmek ve uygulamak için, kamu idaresinde yeni bir anlayışa ve nitelikli kadrolara ihtiyaç vardır. Yıllardır sürüncemede kalan kamu yönetimi reformu tamamlanmalı, atamalar liyakate göre yapılmalı, "usule uygun değil, esasa uygun çalışan" yöneticiler iş başına getirilmelidir. "İşi ehline veriniz" ilkesini hayata geçirmek zorundayız.

Yolsuzluk iddialarından arınmış, etkin bir kamu yönetimi için, düzenleyici ve denetleyici kurumlarda bağımsızlık, şeffaflık ve hesap verebilirlik garanti altına alınmalıdır*. Devlet yönetiminde dedikodularla hareket edilmemelidir. Hem yolsuzlukla, hem de kamu kaynaklarının israf edilmesiyle mücadelede büyük önemi bulunan kamu ihale kurumunun görev alanını kısıtlayacak yeni düzenlemelere gidilmemelidir.

Değerli İşadamları, İşkadınları,

Elbette sadece kamu idaresinin değil, özel sektör olarak bizlerin de yapması gereken ödevler bulunuyor. Yıllardır ısrarla takip ettiğimiz vergi indirimleri, Hükümetimizin olumlu ve cesur yaklaşımı sayesinde hayata geçti. O halde kayıt dışılık belasını azaltacak yönde daha çok çalışmalıyız ki, azalan kayıt dışılık, yeni vergi indirimlerini de mümkün kılabilinsin.

Bizler kanaat önderleri olarak, şu basit ama acı gerçeği mutlaka anlatmalıyız. Küresel rekabette ayakta kalmak için, yatırım yapmak, büyümek gerek. Yatırım yapmak için de finansman gerek. Ama kayıtdışı kalan bir firmanın, bundan sonra banka veya benzeri finans kaynaklarına ulaşması mümkün olmayacak. Kayıtdışı kalan, küçük kalmaya mahkûmdur. Küçük kalan da ancak taşeron olur.

Ülkemiz bir Kobi deryasıdır. Ama küresel rekabette, küçük güzeldir devri bitmektedir. Artık Kobilerimiz arasından küresel ölçekte iş yapan şirketlerin çıktığını görmek istiyoruz. Bunun için de, iş hayatında komşumuzu taklit etmek yerine, ben tüketici için nasıl yeni bir değer katarım diye düşünerek hareket etmemiz gerekiyor.

Öte yandan, **"çalışanın hakkını, alın teri kurumadan veriniz"** öğüdüyle yetişen bizler; işçimize de, çalışanımıza da aynı özeni göstermekle yükümlüyük. Yine bildiğiniz gibi, geçtiğimiz dönem içinde Kadın Girişimciler Kurulu'nu kurduk. Şimdi de illerimizde, İl Kadın Girişimci Kurulları oluşturuyoruz. Sizlerden, bu kurulların çalışmalarına maddi ve manevi destek olmanızı, kurul başkanını protokolünüze almanızı ve kadın girişimcilerimizi ön plana çıkarmanızı bekliyorum. Kadınlarımızın ekonomik yaşamın içinde yer alması ve temsil edilmesi, iktisadi ve toplumsal gelişim için bir zorunluluktur.

*TEPAV tarafından her yıl düzenlenen Yolsuzlukla Mücadele Konferansı ülkemizde yolsuzlukla mücadele alanında politika tasarımı sürecine katkı sağlamaktadır (<http://www.tepav.org.tr/tur/index.php?type=event&title=Y&cid=351>).

Sizden, deđiŐimin öncüleri ve hesap sorma kültürünün savunucuları olmanızı da bekliyorum. Zira toplumumuzda ne yazık ki, bireyselleşmeyi, yanlış bir şekilde, bireycileşmek olarak algılayanlar arttıkça, her iyiliği kendine isteyen, ama hiçbir olumsuzluğun sorumluluğunu üstlenmeyen 'birey'ler çoğalıyor. Kimse, "iç hesaplaşma" yapmıyor, sorumluluk hissetmiyor. Büyük edebiyatçı Tolstoy'un dediği gibi; **"Herkes dünyayı deđiŐtirmeyi düşünüyor, ama kimse kendini deđiŐtirmeyi akıl etmiyor"**.

Değerli Konuklar,

Bildiğiniz gibi, **"adalet mülkün temelidir"**. O yüzden de adalet terazisinin dengesini korumaya mecburuz. Yargının hem bağımsız, hem de tarafsız olmasını beklemek ve istemek durumundayız.

Hiçbir kişi ya da kurum eleŐtirden muaf tutulamaz. Zira eleŐtiri olmayan yerde kimse kendini yenileyemez, kendini geliŐtiremez. Yeter ki, eleŐtiri hakarete dönüşmesin. ÇađdaŐ bir demokraside hiçbir kurum, kendine anayasa ve yasalarla verilmiş görevler dışında bir misyon üstlenemez.

Özellikle vurgulamak isterim ki, hukukun ve adaletin dışında çıkmakla korunabilecek bir sistem, esasen korunmaya değer değildir. Büyük yazar Emile Zola ne demiŐti? "Cumhuriyetin şerefi, adaletidir!"

Değerli Dostlarım,

Bir ülkenin kalkınma düzeyi, demokrasi düzeyinden ayrı düşünülemez. O halde Türkiye; işleyen, yöneten, denetlenebilir ve hesap verebilir, birinci sınıf bir demokrasi haline gelmelidir.

İşleyen demokrasiyi sağlamanın ilk adımı, siyaseti tabana yaymaktır. Siyasetin de görevi, tabanın sesini duymak, tabana kulak vermek, milletin sesi olmaktır. Eğer, ülkemizde demokrasinin yerleşmesini istiyorsak, Siyasi Partiler ve Seçim Kanunlarını yenilemek zorundayız. Millet ile vekilleri arasındaki bağ güçlendirilmelidir.

Öte yandan, mevcut anayasamızın yetersiz kaldığını 2002 yılından bu yana söylüyoruz. En son geçtiğimiz genel kurulda Türkiye'nin yeni bir anayasaya ihtiyacı olduğunu anlatmıştık. Bugün ne yazık ki hala aynı noktadayız.

Anayasamız; toplumumuzun çimentosu olan demokratik, laik, sosyal, hukuk devleti yapımızı korumalıdır. Anayasamız; çağdaŐ devletin üç temel niteliği olan; ifade hürriyetini, din ve vicdan hürriyetini ve teşebbüs hürriyetini garanti altına almalıdır. Anayasamız; demokratik dengeleme mekanizmalarına sahip, toplumun değerleriyle bütünleşmiş bir toplumsal sözleşme olmalıdır.

Ayrıca unutmamalıyız ki, Anayasa'nın yenilenmesi süreci de, en az içeriği kadar önemlidir. Amaç hepimizin anayasasını hep beraber yazmak olmalıdır. İşte bu nedenle, Türkiye'deki tüm kesimlerin temsilcilerini bir araya getirerek kurduğumuz Anayasa Platformu ile yeni bir anayasa için katılımcı bir süreç başlattık.*

*Anayasa Platformu'na dair bilgiler ve sonuç raporuna <http://www.anayasaplatformu.net/> adresinden erişilebilir.

Anayasa Platformu'nda 83 sivil toplum örgütü, Türkiye'nin nasıl bir anayasa, nasıl bir siyasi sistem istediği konusunda mutabakata vardı. İşadamları, işkâdınları, işçiler, çiftçiler, memurlar, esnaf, hepimizin farklı düşünceleri, farklı çıkarları, farklı talepleri var gibi görünürken; tek bir sevdamız olduğunu gördük. Bu seveda, işte az önce vurguladığım temel ilkelerde birleşen Türkiye sevdasıdır!

Çok Kıymetli Dostlarım,

Bu toplum; vatanına, milletine, toprağına o kadar derinden sevdalıdır ki... Türkiye'nin menfaatleri söz konusu olduğunda toplumumuzun her ferdi, el ele, kol kola, omuz omuza; tek bilek, tek yumruk hedefe kilitlenir.

Bugün milletimizin tek gündemi daha çok üretmek, daha çok çalışmak, Türkiye'yi birinci lige çıkartmaktır. Bu millet, kendi gösterdiği mutabakatı, siyasetçilerin de göstermesini beklemektedir. Bu millet, siyasetin kendi gündemini değil, toplumun gündemini tartışmasını istemektedir. Bu millet, kavga değil, huzur üreten bir siyasi yapı istemektedir. Bu aziz milletin her ferdini karnı tok, sırtı pek, mutlu bir şekilde yaşatmak da siyasetin onlara olan borcudur!

Değerli Misafirler,

Bildiğiniz gibi, son bir yıl zarfında terör sorunu yeniden alevlenmiştir. Türk Silahlı Kuvvetleri en güç mevsim şartlarında Kuzey Irak'ta gerçekleştirdiği başarılı operasyonlarla terör örgütüne hak ettiği cevabı yine vermektedir.

Kahraman Ordumuz, milletimizin hep en büyük gurur kaynağı oldu ve içinde bulunduğumuz bu coğrafyada, devletimizin varlığını korudu. Bu vesileyle, bizlerin huzur ve güven içinde yaşayabilmemiz için canları pahasına mücadele veren askerimize, polisimize, jandarmamıza şükran ve teşekkürlerimizi sunuyoruz. Şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi minnetle anıyoruz.

Güvenlik güçlerimiz eşkıyaya göz açtırmazken, biz de bu bölgeye iş götürmek, aş götürmek zorundayız. Terörle mücadeleyi, işsizlikle, fakirlikle, açlıkla mücadele ederek desteklemeliyiz. Çünkü etle tırnak misali, her birimizin iyiliği diğerlerinin iyiliğine bağlıdır. Şimdi bölgede işgücünün eğitimini sağlayacak, özellikle kadınların girişimciliğini destekleyecek ve böylece işsizliği azaltacak adımları atma zamanı gelmiştir.

GAP'taki yatırımların tamamlanmasına yönelik olarak Hükümetimizin başlattığı girişim, yerinde bir adım olmuştur. Bu çerçevede bizlere düşen görev de, bölgenin ekonomik potansiyelini ortaya çıkaracak somut projeleri hayata geçirmektir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu, keşfedilmemiş fırsatlarla doludur. Biz de bu fırsatların Türkiye'ye kazandırılması için elimizi taşın altına koymaya hazırız.

Değerli Dostlarım,

Son dönemde dünyamızı tehdit eden sorunların başında küresel ısınma ve iklim değişikliği gelmektedir ve ne yazık ki bunların sorumlusu biz insanlarız. Ben küresel ısınma konusunda gelinen noktayı şöyle tanımlıyorum; bugüne kadar biz doğal hayatı tüketiyorduk. Şimdi doğa, bizim hayatımızı tüketiyor.

Sanayiciler olarak bundan sonra çevreye karŐı daha duyarlı olmak, enerjiyi tasarruflu ve verimli kullanmak zorundayız. Başta GAP bölgesinde olmak üzere, ülkemizdeki su kaynaklarının korunmasına ve etkin kullanımına büyük önem vermekteyiz.

Bu konuda özellikle hükümetimizden ve yerel yönetimlerden daha fazla duyarlılık bekliyoruz. Kentlerimizde bırakın boş alanları, en ufak bir yeŐil alanın bile bir şekilde betonlaŐtırılmasından, su havzalarındaki yapılaŐmalardan büyük endişe duyuyoruz. Bu sebeple parolamız; **“Kalkınmayı sosyal sorumlulukla birlikte sürdürmek”** olmalıdır.

Diğer taraftan, son aylarda gıda fiyatlarında yaŐanan küresel artış, tarımın önemini bize yeniden hatırlatmıŐtır. Çiftçimize bugüne kadar **“üret de ne üretirsen üret”**, **“üret de nasıl üretirsen üret”** dendi.

Çiftçimizi, verimsiz, rekabetten uzak üretime yönlendirerek kandırdık. Vatandaşlarımızı pahalı gıda ürünlerine mahkûm kılarak kandırdık. Tarımda kendine yeten bir ülkeyiz diyerek de kendimizi kandırdık. Bundan sonra belirli ürünlerin dünyada en iyisini üretmemizi sağlayacak tarım politikalarının takip edilmesini, tarımda verimliliğin ve rekabet gücümüzün yükseltilmesini bekliyoruz.

Kıymetli Misafirler,

Türkiye, içerde reformlarını tamamlarken, dışarıda da hem ekonomik gücüne, hem de tarihten gelen sorumluluğuna uygun bir politika izlemek mecburiyetindedir. Bir an bile aklımızdan çıkar-mamalıyız ki, Türkiye ekonomisiyle, kurumlarıyla, demokrasisiyle ve kültürel birikimiyle bu coğrafyada benzersiz bir ülkedir. Türkiye başkalarına özenen değil, içinde yaŐadığımız bölgede herkesin özendiği bir ülkedir.

Rahmetle andığımız **Turgut Özal**, yabancı ülkelerle temaslarımızda borç para aramanın yerine, ticaret yapmayı öne çıkararak, özel sektörümüzde bir zihniyet devrimi başlatmıŐtı. Allah'a Őükür-ler olsun, 30 yıl önce, bir yılda yapılan ihracatı, bugün bir haftada yapıyoruz.

Yine bu vizyon sayesinde, özel sektörümüz, sadece mal satarak değil, yatırım yaparak da, başta coğrafyamız olmak üzere tüm dünyada boy göstermektedir.* Türk özel sektörü asırlarca yönet-tiğimiz imparatorluk topraklarındaki en büyük özel sektördür.

Türkiye, ışık yeniden doğudan yükselmeye başlamıŐken, Çin'den İtalya'ya kadar uzanan coğrafyadaki en büyük ekonomidir. Türkiye, medeniyetleri birleŐtiren İpek Yolu'nun merkezindedir. Avrupa'nın enerji güvenliğini sağlayacak bağlantıların kavŐak noktasındadır.

*TOBB'un giriŐimiyle Filistin sorununun çözümüne katkı sağlamak ve Türk yatırımcılarına yeni olanaklar geliŐtirmek amacıyla kurulan Ankara Forumu kapsamında Filistin topraklarında bir sanayi bölgesi kurulmaktadır (<http://www.tepav.org.tr/tur/index.php?type=ankaraforum&title=>). Benzer projelerin Pakistan ile Afganistan'ı bir araya getiren İstanbul Forumu kapsamında da gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir (<http://www.tepav.org.tr/tur/index.php?type=if&title=D>).

Ve en önemlisi, Türkiye bu özellikleriyle Avrupa'yı 21. yüzyılda küresel güce dönüştürecek bir ülkedir. Artık herkes kabul etmelidir ki, bugün Avrupa'nın Türkiye'ye ne kadar ihtiyacı varsa, Türkiye'nin de Avrupa'ya o kadar ihtiyacı vardır. Avrupa Birliği hedefini bir an bile unutmamalı, reformlara devam etmeliyiz.

Avrupa Birliği ülkelerinden de, 50 yıla yaklaşan bu süreçte, Türkiye'ye verdikleri sözlerde durmalarını, yapılan anlaşmaların ruhuna ve özüne uygun davranmalarını ve ülkemizin üyeliği konusunda kuşkular oluşturan açıklama ve hareketlerden kaçınmalarını istiyoruz.

Avrupa Birliği'nin temel aldığı evrensel norm ve değerler, cumhuriyetimizin temel ilkelerinin ve katılımcı demokrasimizin tamamlayıcısı olacaktır. İşte bu yüzden Türkiye'de belki de ilk defa, toplumun neredeyse tamamını temsil eden sivil toplum ve meslek örgütleri olarak Avrupa Birliği projesinin arkasında duruyoruz.* Ben inanıyorum ki, **Mustafa Kemal Atatürk**'ün gösterdiği muasır medeniyete ulaşma hedefini, Avrupa Birliği üyeliği ile gerçekleştirmiş olacağız.

Değerli Siyasetçiler,

Küresel güç dengesi yeniden şekillenirken, Türkiye, yıldızının yeniden parladığı, tarihi bir fırsatı elinde tutmaktadır. Unutmayalım ki, fırsatların kazası olmaz. Şimdi kısır siyasi çekişmeleri bırakıp, iş üzerine aş üzerine konuşma zamanıdır. Şimdi sorunlar üzerine değil, çözümler üzerine odaklanma zamanıdır. Şimdi milletimizin gündemiyle buluşma zamanıdır.

Tüm kurumlar demokrasiyi içtenlikle benimsemeli, birbirleriyle üstünlük mücadelesine girmemeli; herkesin hayat tarzına saygı gösterilmeli, ortak yaşam bilincine erbilmek için kendimizi tanım-larken başkalarını ötekileştirmekten vazgeçmeliyiz.

Türkiye, işin, liyakatin, sorumluluğun, birlikteliğin vatani haline gelmelidir. Türkiye, çalışma ahlakının ön plana çıktığı, çalışmanın ve üretmenin en geçerli değer haline geldiği bir ülke olmalıdır. Türkiye, her bir vatandaşının, çalışma ve liyakat yoluyla ana-babasından, çocuklarının, kendisinden daha iyi yaşayabileceğinin mümkün olduğu bir ülke olmalıdır.

Tüm bunları mümkün kılmanın, sadece tek bir yol vardır. Bütün sorunlarımıza çözüm getirecek yapısal reformları yapabileceğimiz, siyasal ve toplumsal huzur ortamını oluşturmak. Unutmamalıyız ki, büyümeyi ve kalkınmayı, ancak bu huzur ortamında gerçekleştirebiliriz.

Aziz ve Kıymetli Müteşebbisler,

Sizler, bu toplumun kanaat önderlerisiniz! Sizler Türkiye'nin değişim ve dönüşüm sürecinin liderlerisiniz! Sizler, ürettiğiniz mallarla, küresel şirketlerimizle, şanlı bayrağımızı dünyanın dört bucağında dalgalandıran cefakâr Türk müteşebbislerisiniz!

*TOBB, Oda Geliştirme Programları ve Türkiye – AB sivil toplum diyalogu çalışmaları ile Avrupa Birliği sürecinde iş dünyasını temsil etme faaliyetlerini sürdürmektedir (<http://www.tobb.org.tr/abm/projeler.php>).

Sizin sözlüğünüzde ie kapanmak, komplo teorilerine itibar etmek, deđiŐimden korkmak yok! Sizler emek verensiniz, üretensiniz, ülkeniz için fedakârlık yapan insanlarsınız. Sizin meydana getirdiğiniz bu büyük camia, bu topraklarda cumhuriyetimizin de, demokrasinin de, kalkınmanın da, en büyük garantisidir.

Bu ülke ne çektiyse kardeŐini öteki diye görenden çekti. Bizleri o karanlık günlere geri götürmeye kimsenin gücü yetmez. Bugün bir olmak, birlik olmak, beraber olmak günüdür. Bugün, ayrılıktan azabın, birlikten rahmetin, doğacağı gündür. Dünü kavgayla geçirip patinaj yapmıŐsak, bugün o kavgaları geride bırakma günüdür.

Bugün yarını kurmaya başlayacağımız ilk gündür. Bugün Türkiye'yi, bu güzel ülkeyi, huzur içerisinde, yüreğimizden çıkan o büyük sevgiyle, başarıdan başarıya koŐturacađımız gündür. İşte o gün, bugündür değerli arkadaşlarım.

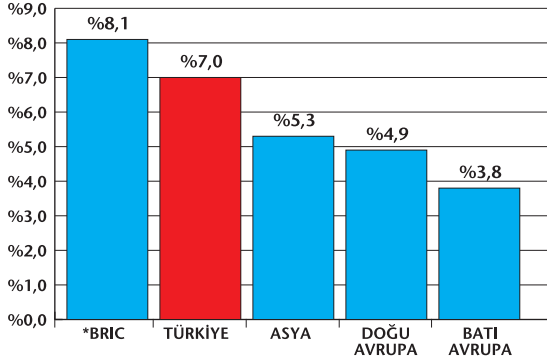
Bu anlamda, **Benim Türkiye için büyük hayallerim var;**

- **Dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına giren,**
- **Dünyanın 100 büyük Őirketi içinde küresel milli Őirketleriyle yer alan, en az üç sektörde dünya lideri olan, 500 milyar dolar ihracat yapan bir Türkiye,**
- **İcat çıkaran, bilim üreten ve ihracatının dörtte biri ileri teknoloji ürünlerinden oluŐan bir Türkiye,**
- **Ekonomisiyle, birinci sınıf demokrasisiyle, tarihsel birikimiyle, kültürel zenginliğiyle, bütün dünyanın örnek aldığı bir Türkiye,**
- **Büyük Atatürk'ün iŐaret ettiği yönde, diğer milletlere de önderlik eden bir Türkiye,**
- **Dünyadaki yeri tarihteki yerine yaraŐan bir Türkiye...**

PeŐinden gidecek cesaretiniz varsa, bütün hayalleriniz gerçek olur. Bizim hayallerimizin peŐinden gidecek cesaretimiz var. **Biz bu ülkeye hizmet için varız. Biz bu ülkenin sevdalıŐız.**

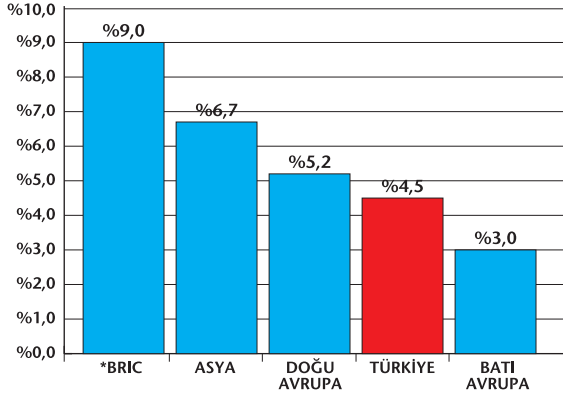
DeđiŐimden korkmadan, yarıŐtan kopmadan, hedeften sapmadan, yorulmadan yılmadan; Hayallerimize ulaŐmak için, bu güzel Türkiye için hep birlikte çalıŐmaya bugün burada hep birlikte söz verelim. **Yolumuz açık olsun. Őansımız bol olsun. Allah yardımcımız olsun.**

Bir zamanlar...
Yıllık ortalama milli gelir büyüme hızları (2002-2006)

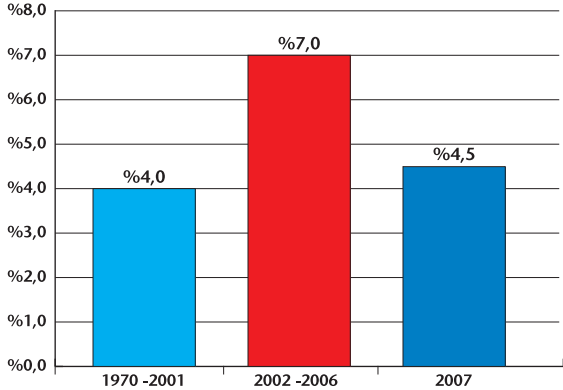
* Brezilya, Rusya, Hindistan (India), Çin (China)

Ancak 2007'de durum değişti...
Milli gelir büyüme hızları (2007)

* Brezilya, Rusya, Hindistan (India), Çin (China)

Eskiye mi dönüş?
Dönemler itibarıyla yıllık ortalama milli gelir büyüme hızları

Kamu Bütçesi

(2007'deki bozulma 2008'de devam ediyor.
Üstelik özelleŐtirme gelirleri de azalıyor...)

(YTL.)	2006	2007	artış
Bütçe Giderleri	178 milyar	204 milyar	% 14
Faiz Gideri	46 milyar	49 milyar	% 6
<u>Faiz Dışı Harc.</u>	<u>132 milyar</u>	<u>155 milyar</u>	<u>% 17</u>
Bütçe Gelirleri	173 milyar	190 milyar	% 9
<u>Bütçe Açığı</u>	<u>- 5 milyar</u>	<u>- 14 milyar</u>	<u>% 180</u>

(YTL.)	2007 (gerçekleŐme)	2008 (tahmin)	artış
<u>Bütçe Açığı</u>	<u>- 14.7 milyar</u>	<u>- 17.9 milyar</u>	<u>% 21</u>

Kamu Borç Durumu

Kamu borcunun milli gelire oranı düşük ama yüksek faiz yüzünden, bu borç oranının etkisi hala yüksek.
Mali disiplin ve borç stokunun azaltılmaya devam edilmesi bu açıdan önemli.

	Türkiye	Yunanistan	İtalya
Borç Stoku / GSYH	% 40	% 93	% 104
Ortalama Borçlanma Faizi	% 18	% 4,5	% 4,5
Faiz Ödemeleri / GSYH	% 5,7	% 3,9	% 4,7
Faiz Ödemeleri / Kamu Harcamaları	% 24	% 9	% 10

İstihdam piyasasındaki gelişmeler

	<u>2007-Ort.</u>	<u>2008-Şubat</u>
İşsiz sayısı (dar tanım)	2.4 milyon	2.6 milyon
İşsizlik oranı	% 9,9	% 11,6
Gençlerdeki İşsizlik oranı (15-24 yaş arası)	% 19,6	% 21,2

	<u>2007-Şubat</u>	<u>2007-Aralık</u>	<u>2008-Şubat</u>
Çalışan sayısı	20.1 milyon	20.4 milyon	20.2 milyon
(2007-Şubat ile 2008-Şubat arasında çalışabilir nüfus 730 bin kişi arttı, ama aynı dönemde istihdam artışı sadece 104 bin)			

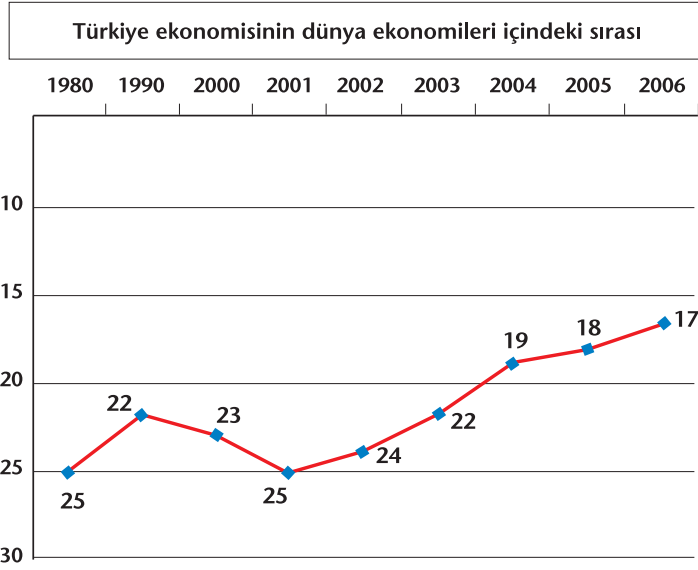
	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008-Mart</u>
SSK'lı sayısı	8.3 milyon	8.5 milyon	8.7 milyon

İç piyasadaki sıkıntı (Senet protestoları enflasyonun üzerinde artmaya devam ediyor)

	Protesto Edilen Senet (milyar YTL)	Önceki Yıla Göre Artışı	Enflasyon
	-----	-----	-----
2004	1.7	% 88	9
2005	2.8	% 65	8
2006	4.1	% 46	9
2007	5.7	% 39	8
2008 (4 aylık)	2.0	% 19 (2007 ilk 4 aya göre)	9

Sanayinin aramalı ithalatına bağımlılığı artıyor

(milyar dolar)	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>
İmalat Sanayi İhracatı	68.8	80.3	101.0
Toplam işlenmiş aramalı ithalatı	46.2	55.5	69.6
Sanayi ihracatı içinde, İşlenmiş aramalı ithalatının payı	%67	%69	%69

Neler yapılabilir? (Yeni gündem)

• Ekonominin kurumsal altyapısını kuvvetlendirme

- Anayasa, Yargı, Kamu yönetimi
- Mali disiplinin sürdürülmesi
- Vergi sistemi
- Altyapı (enerji, telekom, ulaşım piyasası) reformları

• Reel Sektörün güçlendirilmesi

- Kayıt dışılıkla mücadele
- Kobilerin finansmana erişimi
- Sanayi Politikası

• İstihdam politikaları

- İşgücü maliyetleri ve Çalışma mevzuatı
- Nitelikli işgücü (eğitim reformu)